

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 17362/2024
25.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ... , чији је пуномоћник Наташа Тошић Сремац, адвокат из ... , против туженог Центра за социјални рад „Зајечар“ из Зајечара, са умешачима на страни тужених ББ и ВВ, обоје из ... , чији је пуномоћник Мирослав Алексић, адвокат из ... , ради враћања родитељског права, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 137/24 од 02.04.2024. године, у седници одржаној 25.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 137/24 од 02.04.2024. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 137/24 од 02.04.2024. године, одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Зајечару П2 383/2021 од 17.10.2023. године, којом је одбијен тужбени захтев да се тужиоцу врати вршење родитељског права над малолетном ГГ1 сада ГГ, рођеном ...2015. године и наложи Матичној служби Зајечар да изврши упис тужиоца АА из ... , као вршиоца родитељског права над малолетним дететом, те одређено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Умешачи на страни туженог поднели су одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу одредби чланова 403. став 2. тачка 1. и 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11

... 10/23) и члана 208. Породичног закона („Службени гласник РС“ бр. 18/05, 72/11 и 6/15) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом од 27.11.2019. године тужилац је потпуно лишен родитељског права над малолетном ГГ, рођеном ...2015. године у ..., и то права на чување, подизање, васпитање, образовање, заступање, управљање и располагање дететовом имовином, уз обавезу да учествује у трошковима смештаја малолетног детета месечним износом од 1.000,00 динара почев од 15.06.2016. године па убудуће, док за то постоје законски услови или се пресуда не промени. Тужилац је завршио основну школу, има кардиоваскуларни проблем и због дијагнозе Ф.32 сваког месеца се јавља психијатру у Зајечару. Након лишења родитељског права тужилац се није обраћао туженом Центру за социјални рад ради помоћи у обезбеђењу адекватних услова за вршење родитељске дужности. Малолетна ГГ је због неадекватне бриге тужиоца и мајке, над којом је продужено родитељско право, верификовала емоционалну и социјалну незрелост, недовољно познавање правила, очекивања и норми, нижи фонд знања од добро очекиваних. Тужилац је ову парницу иницирао 17.11.2020. године. У току поступка решењем туженог Центра од 10.03.2021. године малолетну ГГ су усвојили супружници ББ и ВВ, обоје из Усвајање малолетне ГГ испровоцирале су претње тужиоца упућене институцијама и личностима преко друштвених мрежа. У међувремену је био у затвору и није дошло до промене понашања којим би задовољио потребне критеријуме родитељских капацитета. Тужилац захтев за враћање родитељског права заснива на чињеници да је наследио породично имање, кућу, пољопривредно земљиште и пољопривредне машине, те да је обезбедио услове за одрастање малолетне ћерке. Актуелно је фокусиран на остваривање родитељског права као борбе у којој је он против свих и јачих, осујећен намером других који су против њега, без суштинских осврта на потребе детета. Испојава карактеристике поремећаја емоционално нестабилне и параноидне личности, што подразумева ниску контролу импулса, ниску фрустрациону толеранцију, понашање по принципу задовољства, изостанак емпатије, сумњичавост, тенденцију да се догађај искриви и погрешно тумачи, уз пратећу хостилност, напетост и незадовољство. Поремећај личности је трајне природе. Тужилац малолетну ГГ није видео четири године, мада је за то имао могућности у периоду док није био у затвору. У међувремену, малолетна ГГ одраста у стабилним условима, са успостављеним емоционалним везама. Промењени материјални услови тужиоца су споредног карактера за остваривање и реализацију родитељства.

С обзиром на овако утврђене битне чињенице, нижестепени судови налазе да разлози због којих је тужилац лишен родитељског права нису престали, те да је постављени тужбени захтев неоснован у смислу релевантних одредби Устава Републике Србије, Конвенције Уједињених нација о правима детета и одредби чланова 83. и 84. Породичног закона.

По становишту Врховног суда, правилно је примењено материјално право када је одбијен постављени тужбени захтев за враћање родитељског права.

Чињенично је разјашњено да је тужилац правноснажном пресудом од 27.11.2019. године у потпуности лишен родитељског права због грубог занемаривања дужности из садржине родитељског права - избегавања да створи услове за заједнички живот са дететом, које се налазило у установи социјалне заштите за смештај корисника. У основи те одлуке стоји утврђење да је тужилац личност са емоционално нестабилним карактеристикама, да изражава недоследност, несталност, лабилност, импулсивност, неодговорност, небригу за емоционално најближе фигуре, на који начин је доводио у опасност и вршио тешко занемаривање свог детета. Утврђена психопатологија поремећаја личности је трајна, па нема услова за усвајање тужбеног захтева у смислу члана 83. Породичног закона. По овој одредби, родитељу се може вратити родитељско право када престану разлози због којих је био потпуно или делимично лишен родитељског права.

Другостепени суд је правилно оценио наводе тужиоца о промењеној материјалној ситуацији, закључујући да су чињенице на којима он заснива постављени захтев без утицаја за могућност остваривања и реализације родитељства у конкретним околностима.

Одредбом члана 6. став 1. Породичног закона прописано је да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета, а побијаном одлуком овај императив је задовољен. Наиме, малолетна ГГ је као беба била занемарена и запуштена, здравствено и хигијенски, па је из тог разлога одузета од родитеља и смештена у установу социјалне заштите. Тужилац своје активности није усмерио на побољшање родитељских компетенција, већ на оптужбе према другима, незадовољство и прабацивање кривице на појединце и институције, представљајући себе жртвом и оптужујући друге. Нижестепени судови су, с обзиром на време подношења тужбе, разјаснили актуелне околности и правилно закључили да разлози због којих је тужилац потпуно лишен родитељског права нису престали. Стога, када тужилац није тражио поништење усвојења заснованог 10.03.2021. године у складу са одредбама чланова 106. и 107. Породичног закона, наводи ревизије везани за побијање законитости поступка усвојења не могу довести до другачије одлуке.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић